

בעזהשי"ת

גלי מסכתא

הוכן ע"י ת"ח א' מיקירי ירושלים והופץ על ידי כולל עיון הדף
עיקר כללי מסקנת הסוגיות [ומקורות]
מיועד לאלו שלמדו הסוגיא לתועלת חזרה מקוצרת ושינון

מסכת מגילה

כללים לשימוש

[] = מקור או טעם הדבר
() = הוספת פרט או תוספת ביאור
להל' = להלכה (כמובן לא למעשה)
מדאורייתא = מדאורייתא
לרש"י = שיטת רש"י כשתוס' חולקין - עי' בספר סיכומי גפ"ת את שיטת תוס' (וגם לעיקרי החידושים שבתוס')

בפעם הראשונה כדאי לדקדק מאד בדברי הסיכום כדי לתפוס מלא המובן לאור מה שלמדת בפנים הגמרא, ואח"כ לחזור בקלות הרבה פעמים שיהיו מחודדין בפיה.

נא להכניס השמטות החשובות בעיניך
נא להעיר הערות

©

כל הזכויות שמורות
תשנ"ט

כתובת להערות :
גפ"ת, רח' חזון איש 36
פעיה"ק ירושלים תובב"א
טל : 571-2016 (02)

מסכת מגילה
פ"א מגילה נקראת

גמ' ב. - ה.

כפרים מקדימים ליום הכניסה (לעיירות למשפט בב' וה')
[הקילו חכמים כדי שיספקו מזון לכרכים (רש"י - שיהו פנויים בפורים להספיק להם צורכי הסעודה, רש"י ד:
- שכר להם להקל - דהם מספקין),
היתר י"ג אדר דזמן קהלה לכל (רש"י - נקהלו להנכם מאויביהם) ועוד ריבוי ב' ימים - בזמניהם,
כימים אשר נחו]
אבל שמחה נוהגת בזמנה

י"ד בע"ש - משנתנו, רבי, ר' יוסי - עיירות ומוקפין קורין ע"ש
ת"ק דרבי - עיירות ביום ה', מוקפין ע"ש
ת"ק דר' יוסי - מוקפין יום ה', עיירות ע"ש [מח' בפ"י בכל שנה ושנה - שוות]
י"ד בשבת - אף העיירות גדולות מקדימין ליום הכניסה, ולת"ק דרבי - בע"ש [ולא יעבור]
רמי בב"ח - ר' יוחנן - משנתנו כר"ע, אבל לחכמים אין מקדימין בזה"ז לר' יוסי ברבי יהודה
[הואיל ומסתכלין בה (רש"י - לעשות פסח לסוף ל' יום מקריאה)]
ר"י - מקדימין אבל לא במקום שאין נכנסין [רש"י - אין קולא להם]
משנתנו - מוקף חומה [ג"ש פרזי פרזין מימות יהושע ושני שושן דנעשה בה נס
ר' יהושע בן קרח - מימות אחשורוש [כשושן]
סמוך לכרך מיל, ונראה עמו ככרך [עיר ועיר]
{ מנצפ"ך צופים (נביאים) חזרו ויסדום; תרגום יונתן; מראה לדניאל ולמזליהו של חגי זכרי' ומלאכי;
גדול ת"ת מתמידין }

כהנים ולוים מבטלין עבודתן למגילה [משפחה ומשפחה] וכ"ש ת"ת דיחיד
אבל כבוד תורה (הספד ת"ח בפניו) חמור ממגילה
ת"ת דרבים עדיף מעבודה [תביעה על יהושע],
מת מצוה דוחה אפי' מגילה [כבוד הבריות]
ר' יהושע ב"ל - כרך שישב ולסוף הוקף - ככפר [בית מושב (של) עיר חומה]
(לרש"י - לענין בתי ערי חומה)
כרך (עיר גדולה) דוקא עם י' בטלנים בבית הכנסת
נשים חייבות [אף הן בנס (לרש"י - בגזירה)]
שבת פורים דורשין בענינו של יום (רש"י - לדרוש אגרת פורים ברבים)
מגילה בלילה וביום [רש"י - זכר לנס שהיו זועקין בצרתן יום ולילה], אקרא יומם ולא תענה ולילה ולא
דומיה לי, יזמר כבוד (ביום) ולא ידום (בלילה)]
אין מגילה בשבת [רבה - שמא יעבירנה ד"א לבקי, רב יוסף - עיני עניים נשואות למגילה]
רב - מגילה שלא בזמנה (חוץ מחל בשבת) בעי י' [רש"י - פרסום ניסא]
לרב אסי - אפי' בזמנה (רש"י - למצוה)

רש"י ב. - ג.

חל ט"ו בשבת, מוקפין קורין בע"ש - אבל לא ט"ז [ולא יעבור]
דניאל לא נחשב נביא דלא נשתלח לישראל בשום נבואה

גמ' ה. - ז:

מאחרין זמן הבאת עצים, חגיגה, הקהל, ט' באב שחלין בשבת [לא מקדימין פורענות]

תני רב יוסף, רבא - פורים (יום א') אסור במלאכה
 תי' א' בגמ' - אבל נטיעה של שמחה (רש"י - צילו נאה) מותר
 רבה ברי' דרבא - מלאכה לא קבילו עליהו (חוץ ממקום שנהגו)
 חזקי' מסתפק אם טבריא כמוקף חומה [ימה חומתה מצד אחד - וספק אם נחשב פרוזים משום דמגליא
 או מ"מ מיגניא], לרבי הו"ל מוקפין
 { טברי' - "רקת" שאפי' ריקנין מלאין מצות כרימון, יושבת בטבורה של א"י, טובה ראייתה;
 כולן צריכין לזבולון ע"י חלזון; ועקרון (קסרי) תעקר; ולאום מלאום יאמץ;
 יגעת ולא מצאת שייך במקח וממכר, לאוקמי גירסא דתלויין בס"ד;
 מותר להתגרות ברשעים במילי דשמיא, בצדיק גמור, כשאין השעה משחקת לו; איטליא }
 ת"ק דברייא - מצות שנוהגות באדר שני יוצא בדיעבד בראשון
 חוץ: ממגילה, ולתי' א' מתנות לאביונים
 ר"א בר' יוסי - הכל בראשון לכתחלה [אין מעבירין אמצות]
 רשב"ג (להל') - ר' יוסי - הכל בשני לעיכובא [מסמך גאולה לגאולה עדיף, לקיים את אגרת הפורים
 הזאת השנית]
 ולכו"ע הספד ותענית אסור בשניהם
 { כתבוני לדורות; אסתר ברוה"ק }
 שמואל - אסתר ברוה"ק נאמרה לקרות ולא ליכתוב ואינה מטמאה ידיים - כר' יהושע
 ור"א המודעי ור"ש ועוד חולקין
 משלוח מנות - ב' מנות לאיש א', מחלפי סעודתייהו להדדי (רש"י - זה אוכל עם זה השנה, ובשניה חברו עמו)
 מתנות לאביונים - ב' לב' (רש"י - כ"א אחת)
 { לבסומי; קם רבה שחטיה לר' זירא }
 לא יצא סעודת הפורים בלילה [ימי משתה ושמחה]

גמ' ז: - ט:

לר"י דמכשירי אוכל נפש מותר ביו"ט [לכם], רק בא"א לעשותן מערב יו"ט [הוא]
 משנתנו כר' נחוניא בן הקנה דיו"כ (כרת) פוטר מתשלומין
 לר' חנניה בן גמליאל מלקות פוטר מידי כרת, לר' יצחק אין מלקות כלל לחייבי כריתות
 כלים שעושים אוכל נפש אסור למודר מאכל (רש"י - אפי' במקום שאין משכירים)
 יש בל תאחר בנדבה
 הפריש בהמה לנדרו, חייב באחריותו [ונרצה לו לכפר (לכשיתכפר) עליו (מה שעליו)]
 זב בעל שתי ראיות פטור מקרבן אבל מטמא משכב ומושב ובעי ספירת ז' נקיים
 היה זב ומצורע יכול לספור ז' נקיים ולטבול לזובו בלבד (רש"י - ונטהר מטומאת משכב והיסט כלי חרס)
 [מזובו ולא מזובו ונגעו]
 זר שטבל וראה בו ביום מטמא למפרע משכב ומושב ואדם
 אבל לא כלי חרס שהסיט בין טבילה לראיה [וטהר]
 מצורע מוסגר שטבל ואח"כ פשתה ונעשית מוחלט, אהני טבילה לטהר אדם וכלים הבאין עמו לבית
 אחר הטבילה [וטהר]
 אין למצורע מוסגר פריעה ופרימה ותגלחת וציפרים ואשם ולוג, אבל משתלח וטמא כמוחלט
 ספרים (תנ"ך) נכתבים בכל לשון (לרש"י - ובכל כתב) ומטמאין ידיים
 חוץ ממגילה (תי' א') דבעי אשורית [ככתבם וכלשונם]
 לרשב"ג רק ביוונית [יפיותו של יפת באהלי שם] -
 לר"י ורק ס"ת [משום מעשה דתלמי] אבל נ"ך בעי אשורית

{תרגום שבעים}

תפילין ומזוזות נכתבים רק בלשה"ק (וכתב אשורית) [והיו - בהוייתן] ומטמאין ידיהם

רש"י ח: - ט.

תפירת גידין בתפילין ומזוזות הללמ"ס

ס"ת - משנתנו כמ"ד דבעי גידין ויש מ"ד אפי' פשתן

ס"ת שחסר פסוק א' קורין בה - לרש"י - אבל גרע כשכתוב תרגום

גמ' ט: - יז:

כה"ג מרובה בגדים בלבד אינו מביא פר כהן המשיח, ולר"מ מביא [המשיח]

כה"ג שעבר - ר"מ ורב - דינו ככה"ג חוץ מעשירית האיפה ופר יוה"כ (רש"י - דא"א להביא שנים)

ר' יוסי - אינו ראוי לא לכה"ג ולא להדיוט

משנתנו כר"ש דפר העלם דבר ושעירי ע"ז (חובה שאין קבוע להן זמן) לא קרב לא על במה גדולה ולא

על במת יחיד; לרבנן - על גדולה

בשילה קדשים קלים ומע"ש בכל הרואה

קדושה ראשונה - ר' יהושע ור' אלעזר בר' יוסי - קדשה לעת"ל

ר' ישמעאל בר' יוסי - לא קדשה לעת"ל [ר' יצחק - מקיש נחלה למנוחה (שילה)]

דיש אחריה היתר]

{ויהי בימי לשון צער; צנועה בבית חמיה זוכה למלכים; מקום ארון אינו מן המדה;

פיתחא להאי פרשתא; לא מאסתיים וכו'; ברשעו/בצדקו מתחילתו עד סופו;

אחאב נז' ואחשורוש (ושלמה) מלכו בכיפה; חשבון ע' שנה; אחשורוש מלך פיקח/טיפש;

נהנו מסעודתו, השתחוו לצלם; ושתי; איש ימיני/יהודי; שמות משה; הדסה/אסתר;

בשכר צניעות דרחל וכו'; רפואה קודם למכה; פור; לישנא בישא דהמן;

הקדים שקליהן לשקליו; גדולה הסרת טבעת {

אין הלל בפורים (ממיתה לחיים) [נס שבחור"ל, קרייתא זו הלילא, אכתי עבדי אחשורוש]

{ז' נביאות; ירמיה' החזיר י' שבטים; מִקָּחַב יצא ז' נביאים כהנים וחולדה; מלאכי;

לבשתה רוח"ק; ברכת/קללת הדיוט; עתיד הקב"ה להיות עטרה בראש כל צדיק;

א-לי למה עזבתני וכו'; הזמנת המן למשתה ככולהו תנאי ואמוראי;

מלי קומצי דידכו דחו י' אלפי ככרי כספא דידי; ישראל משולה לעפר ולכוכבים;

ה' חליפות לבנימין וכו'; אורה ושמחה וכו' {

י' בני המן ועשרת בנשימה א' [מתו ביחד] אריח ע"ג אריח (וכן מלכי כנען) [שלא תהא תקומה]

מגילה צריכה שרטוט כאמיתה של תורה [דברי שלום ואמת]

{גדול ת"ת מהצלת נפשות, מבנין ביהמ"ק, מכבוד או"א }

פ"ב הקורא למפרע

גמ' יז. - יט.

קורא למפרע לא יצא [היקש זכירה לעשייה]
וכן הלל [בלי שינוי כממזרח שמש עד מבואו, כזה היום, יהי שם (רש"י - כהויתו), מעתה ועד עולם], ק"ש [והיו, הדברים], תפלת שמו"ע [התקין על הסדר]
ספק אם כה"ת בכל לשון נאמרה (רש"י - לקרות בס"ת)
אחר אכה"ג אסור לספר (רש"י - בקביעות ברכה) בשבחו של הקב"ה [מי ימלל - מי שיכול להשמיע כל תהלתו]

קורא בע"פ לא יצא [ג"ש נזכרים - זכרון בספר] אבל במקצתה יצא
יכול לקרות ללועזות בלעז שלהם כשכתוב באותה לשון וכן בלשה"ק [כנשים וע"ה, פרסומי ניסא]
רב ושמואל - לרשב"ג ביוונית לכל כשר

סירוגין (פסקי פסקי) יצא - לר' מונא דוקא בפחות מכדי לגמור כולה מראש לסוף
{ פ"י המילות ע"י אמתא דבי רבי }

מתנמנם יצא; קורא בשעת כתיבה, דרשה, הגהה צריך לכוון לבו
אסור לכתוב ס"ת ומגילה שלא מן הכתב, חוץ: מי שמיושרין אצלו בשעת הדחק, תפילין ומזוזות
תפילין א"צ שרטוט, מזוזות צריכין שרטוט [הללמ"ס]
מגילה בעי אשורית [ככתבם], בספר [קלף] ובדיו [ותכתב אסתר - ג"ש מירמי']

גמ' יט. - כא.

בן כרך בעיר שאין סופו לחזור בלילי י"ד - קורא עמהן [הפרזים היושבים בערי הפרזות - פרוז בן יומו, וכן מוקף]
אבל בן כפר אפי' סופו לחזור קורא עמהן [לא הקילו חכמים כשנמצא בעיר]
קריאת מגילה - ר"מ (רב להל') - כולה, ר"י - מאיש יהודי, ר' יוסי - מאחר הדברים האלה גידל, רשב"י - מבלילה ההוא [מח' כל תוקף] של אחשוורוש, מרדכי, המן, נס; מח' בפשט במה ראו על ככה ומה הגיע אליהם]
לכו"ע צריכה שתהא כתובה כולה

תפרה בחוטי פשתן פסול ["ספר"], ג' חוטי גידין משולשין כשרה ["אגרת"]
מגילה בין הכתובים בציבור יצא רק כשארוכה או קצרה מהשאר [רש"י - בעינן אגרת]

שיור התפר למעלה ולמטה בס"ת כדי שלא יקרע
מגילה, ק"ש, ברהמ"ז, ברכת תרומה - לר"מ א"צ להשמיע לאזנו לכתחלה
לר"א בן עזריה (ור"י) - לכתחלה צריך, לר' יוסי - גם בדיעבד

לר"י קטן כשר לקרות מגילה
מגילה, מילה, טבילה, הזאה לכתחלה אחר נץ [רש"י - שאין הכל בקיאה בעלות]
שומרת יום ספירה היא (רש"י - מדוגמת ספירת ז') ובעי יום

כל היום: מגילה [והימים האלה], הלל [ממזרח שמש, זה היום], שופר [יום תרועה],
לולב [ביום הראשון], תפלת מוסף ומוסף [דבר יום ביומו], וידוים, וידוי מעשר [היום הזה], עבודת הקרבנות, השקייט סוטה [תורה תורה ממשפט],
עריפת עגלה ["כפרה" כקדשים], טהרת מצורע [ביום טהרתו]

כל הלילה: קצירת (וספירת) העומר, הקטרה [כל הלילה עד הבוקר], אכילת פסח (דלא כראב"ע)

רש"י יט. - יט:

בן כרך שהלך לעיר ויוצא מהעיר לחזור לפני עמוד השחר די"ד -
א"צ לקרות ליל י"ד הואיל וביום לא יהיה שם
וכן בן עיר שיוצא מכרך לפני עלות ט"ו לא הוי מוקף ליומו

בן כפר שהקדים וקרא ביום הכניסה והיה בעיר ליל י"ד -
קורא עמהן בלילה אפי' יצא לפני עמוד השחר

משולשין - לרש"י - מראש התפר עד הגיד (למעלה ולמטה) כבין הגידים
קטן שהגיע לחינוך מצות - כגון בן ט' ובן י'

פ"ג הקורא עומד

גמ' כא. - כג.:

יכול לקרות מגילה יושב, שנים יחד [חביב - יהיב דעתייהו] ולא לברך אחריה (במקום שנהגו) משא"כ בתורה [ואתה פה עמוד עמדי]

לא ישב רב ע"ג מטה ותלמידו ע"ג קרקע [עמדי]

משמת ר"ג לומדים מיושב - לרב בשונה, לרבא בדברים קשים, לר' חנינא שוחה

בנביא א' קורא אבל ב' מתרגמין, בהלל ומגילה אפי' עשרה [חביבה ויהיב דעתייהו]

קורין ג' כנגד תנ"ך, כהנים לויים ישראלים; י' פסוקים כנגד בטלנין, דברות, הילולין, מאמרות; והקורא ד' פסוקים משובח

ראשון מברך לפני קרה"ת והאחרון לאחריה, והאידינא בכולהו [גזרה משום הנכנסין ויוצאין] (שלא יאמרו אין ברכה) [חוץ ממקום דאין יוצאין דא"צ לאחריה]

קרה"ת לכה"פ ג' פסוקים; אין מתחילין או משיירין בפרשה פחות מג' פסוקים אלא לרב (להל') דולג לפסוק שלפניו, לשמואל פוסק באמצע פסוק [לא אפשר] וכשאפשר (רש"י - שהמשך מענינו של יום) ימשיך בפרשה הבאה לת"ק פסוק א' [הנכנסין ישאלו], ליי"א ג' פסוקים

תענית וט' באב רק ג' קרואים [ביטול מלאכה לעם]

נפילת אפים על רצפת אבנים בבית הכנסת אסור, תי' ב' בגמ' - דוקא בפישוט ידיים ורגלים

אדם חשוב לא יפול על פניו חוץ: מבטוח שנענה בתפלתו, מצלי על צדיהן

ב' תנאים אליבא דר' ישמעאל אם אסור להוסיף קרואים בשבת ויו"ט

לר"ע יו"כ ז' קרואים, בשבת ו' - ומותר להוסיף

ביו"ט מאחרין לבא לביה"כ וממהרין לצאת, ביו"כ - ממהרין ומאחרין, בשבת ממהרין לבא ולצאת

ג', ה', ז' קרואים - כנגד ברכת כהנים, כנגד שומרי הסף ורואי פני המלך [רש"י - מעין דבר מלכות], ו' דיו"כ כנגד העומדים ליד עזרא

עולין למנין ז' קרואים - קטן, נשים (אלא מפני כבוד צבור), מח' במפטיר [רק משום כבוד תורה]

מותר לפחות מכ"א פסוקים של הפטרה בסליק ענין, במקום שיש תורגמן

גמ' כג. - כה.:

דבר שבקדושה ב' [ונקדשתי בתוך בניי - ג"ש תוך תוך מקרח - עדה עדה ממרגלים]

מעמד ומושב למת ב' [לאו דרך ארץ להגיד עמודו ושבו "יקרים"], ברכת רחבה לאבלים ב' (חוץ מהאבל) [רש"י - ברכה למנחמים בפנ"ע], שורה לתנחומין ב'

נברך לאלקינן בפחות מי' לאו דרך ארץ

פדיון קרקעות הקדש בעי ט' וכהן [י"פ "כהן" בפ' - חד לגופי' ואידך מיעוט אחר מיעוט לרבות], וכן האומר דמי עלי - שמין כעבד [היקש עבד לקרקעות]

לא יקרא למתורגמן יותר מפסוק א' בב"א [שלא יטעה], ובנביא ג' פסוקים או פרשה (יותר קטן)

תוך כדי שלא יפסוק המתורגמן מותר לדלג בתורה בענין א',

בנביא ב' ענינים חוץ מנביא לנביא, ובתרי עשר מדלג אבל לא למפרע

המפטיר פורס על שמע (רש"י - קדיש, ברכו, וברכה ראשונה של ק"ש) ועובר לפני התיבה,

ובקטן - אביו או רבו [משום כבוד (רש"י - דהמציא עצמו לדבר שאינו כבודו), דאתי לאינצויי]

קטן קורא בתורה ומתרגם אבל לא ש"ץ, ואינו נושא כפיו [רש"י - אין כבוד צבור להיות כפופין לברכתו]

פוחח (לרש"י - יחף (ב"ח - בלי בתי שוקים) [ולא יראה בך ערות דבר]) פורס על שמע ומתרגם, אבל לא קורא בתורה ולא עובר לפני התיבה ולא נושא כפיו

סומא פורס [נהנה מאור] ומתרגם, ר"י - לא ראה מימיו אינו פורס

כהן לא ישא כפיו אם יש מומין בפניו ידיו ורגליו,
 ר"י - אף ידיו צבועות אא"כ כך מלאכת רוב העיר,
 עיניו זולפות וסומא בעין א' [לרש"י - מסתכלין ועיניהן כהות] אא"כ דש בעירו,
 מגמגם, ע > א [רש"י - "יער"], קול עב

איני עובר לפני התיבה בצבועין, בסנדל - פסול לש"ץ [מינות]

תפילין - מרובעות בתפרן (לרש"י - בתפירת בית מושבן לא יקלקל הריבוע) ובאלכסון (אצבע על אצבע), בקדקד וקיבורת, לך לאות

על קן יגיעו רחמיך הוי מינות [מטיל קנאה במע"ב, מידותיו ית' גזירות ולא רחמים]
 { סיימתינהו לשבחיה דמרך ? ; הכל בידי שמים חוץ מיר"ש (רש"י - שיהא הוא עצמו מכין לבו לכך) }

שמע שמע - כופל כל מילה = מגונה, כופל הפסוק או מודים מודים - משתקין

דורש פ' עריות מולך בכינוי ולא כמשמעו - משתקין בנזיפה

אין מתרגמין מעשה ראובן, עגל מויאמר משה אל אהרן, ברכת כהנים, מעשה "אמנון בן דוד"
 { כתובין לגנאי קורין לשבח ; ליצנותא על ע"ז ; לבזות נואף }

פ"ד בני העיר

גמ' כה: - כז:

מכירת דברי קדושה - מעלין בקודש ולא מורידין:
רחוב העיר לר' מנחם בר' יוסי דיש קדושה [דמתפללין בתעניות ומעמדות] <
< ביה"כ של כפרים < תיבה < מטפחת < נ"ך < ס"ת
וכן ממותר הדמים לא יקחו דבר שקדושתו פחותה
אא"כ התנו ז' טובי העיר במעמד אנשי העיר
ביה"כ של כרכים א"א למכור [מעלמא אתו - לרש"י - והכל בעליהן]
אא"כ אדעתא דא' קאתו, ולא מטמא בנגעים לר"י
מח' ר"י ות"ק אם ירושלים נתחלקה לשבטים או לא - נ"מ לנגעים [אחוזתכם], השכרת בתים
רבא - ביה"כ שמכרו ז' טובי העיר במעמד אנשי העיר פקעה קדושה מהדמים (רש"י - ומן הביה"כ, ובלא"ה
בקדושתו עומד)
אסור לסתור ביה"כ ישן לתת הקורות בחדש
אסור להשכיר או למשכן ביה"כ או לבינים שנבנו בביה"כ ישן [בקדושתה קאי],
ומח' בליתן במתנה [חלף הנאה ממנו]
תשמישי קדושה נגנזין - שק לסת"ם, לחומשים, ורצועות, בימה לס"ת
אבל תשמיש דתשמיש שרי
תיבה גדולה לקטנה מותר, תיבה לבימה אסור
פרוכת ארון לס"ת מותר, לחומשין אסור
פרוכת סביב הארון (לרש"י - בתוכו) הו"ל תשמיש דתשמיש אא"כ מניחין ס"ת עליו
מביא ארון הקודש העשוי לנחת לחצוץ בפני טומאה
מטפחת ספרים לתכריכי מת מצוה - זוהי גניזתן
גניזת ס"ת בכלי חרס אצל ת"ח
להל' ביה"כ לביהמ"ד מותר, ולא הפוך
מותר להניח ס"ת על ס"ת [כמו שכורכין דף אחברו דלא אפשר]
ס"ת ישן לחדש אסור, וספק כשהחדש כבר כתוב
ס"ת ללימוד תורה ולישא אשה מותר
גבו לס"ת, מותר הדמים מותר להורידן
פסקו צדקה על עיר אף בני עיר אחרת יתנו, וכשחוזרין מחזירין המעות לפרנס עניי עירם -
חוץ: מיחיד, יש שם חבר העיר (רש"י - ת"ח העוסק בצרכי ציבור), כשעניים שם סומכין על כאן

גמ' כז: - כט.

לר"מ ביה"כ רבים ליחיד אסור [הורדת קדושה],
חכמים - מותר ורק אסור למרחץ בורסקי טבילה ובית המים (רש"י - כביסה, מי רגלים)
ר"י - אא"כ מכרוה לשם חצר
לר"מ מוכרין ביה"כ רק בתנאי שיחזרוהו אם ירצו [כר"י דצד א' ברבית (אולי לא יגאלנה) מותר]
ישהה כדי הילוך ד"א בין השתנה לתפלה [ניצוצות] ובין תפלה להשתנה [עדיין מרחשן שפתיו],
ומדת חסידות לא להשתין בד"א של תפלה אפי' בחוץ לביה"כ
לר' יצחק, ר' יוחנן אסור לאכול מבהמה שלא הורמו זרוע לחיים וקיבה, דלא כהל'
{ במה הארכת ימים... }

ר"י - אין עושין מלאכה בביה"כ שחרב, ואין עושין אותו קפנדריא [והשימותי את "מקדשכם"] ומניחין בו עשבים לעלות ותולש ומניח [עגמת נפש]

ביה"כ אסור בקלות ראש, אכילה, להתקשט (חוץ מלתלמידים), טיול, להגן מחמה וגשם (חוץ מצילותא לשמעתא), להספד של יחיד (לא של ת"ח שמת, ואין ת"ח מספיד) ואפי' עשוי על תנאי אין נוהגין קלות ראש אפי' חשבונות

נכנס לביה"כ לקרוא גברא - יאמר הלכה וכו', "אימא לי פסוקיך", ישהה פורתא ויקום

מבטלין ת"ת להוצאת המת כשאין כל צרכו (12000), משער העיר עד בית הקברות, ס' ריבוא, למלמד אין שיעור) ולהכנסת כלה

{ גלו שכינה עמהם; מקדש מעט; עתידין ביה"כ וביהמ"ד שיקבעו בא"י }

קפנדריא בביה"כ מותר - אם היה שביל מעיקרא, בנכנס לא ע"מ הכי, בנכנס להתפלל

בית הקברות אסור בקלות ראש, מרעה בהמות, אמת המים, ליקוט עשבין (שורפן)

רש"י כח:

החמירו לז' נקיים לכחודל פעם א' - דשייך בז' לספירתה שסותרת הכל, ראתה ב' ימים ולא ידעה והיום ראתה וידעה

גמ' כט: - ל:

אפי' לרשב"ג דשואלין בהלכות רק ב' שבתות, משמיעים על השקלים בר"ח אדר [ב' שבתות לפני שולחנות במדינה]

פ' שקלים - רב - את קרבני לחמי [מצות תרומה חדשה בניסן]
לר' אמי כל ז' גברי, לר' ירמ' ג' בעניינא דיומא וד' בדר"ח
שמואל - כי תשא [ג' תרומות נאמר]

ר"ח טבת - ר' יצחק נפחא (להל') - ג' גברי בר"ח וא' בחנוכה [תדיר קודם]
רב דימי - ג' בחנוכה וא' בר"ח [ר"ח גרם לרביעין]

שבת שקלים בפ' תצוה - ר' יצחק נפחא - ו' בתצוה וא' בכי תשא
אביי - ו' בתצוה וכי תשא וא' חוזר כי תשא
בפ' כי תשא - ר' יצחק נפחא - ו' מן ועשית עד ויקהל, וא' מכי תשא עד ועשית
אביי - ו' מכי תשא לויקהל וא' חוזר כי תשא

ר"ח אדר בע"ש - רב (רש"י להל'), רבי - מקדימין שקלים [שלא יבצר ב' שבתות לפני השולחנות]
שמואל, רשב"א - מאחרין [שולחנות יצאו ביום ראשון, רש"י - שלא יפסיק בין ב' פרשיות]

פורים בע"ש - רב (רש"י להל') - מקדימין זכור [זכירה לפני עשייה]
שמואל - מאחרין [זכירה ועשייה בהדדי למוקפין]

פורים בשבת - רב הונא - לכו"ע אין מקדימין, ר"נ - מח'

פרה לפני החודש, החודש לפני ר"ח ניסן אפי' ר"ח בע"ש (רש"י - לכו"ע)

ד' פרשיות - ר' אמי - מפסיקים סדר הפרשיות, ר' ירמ' - רק סדר הפטרות

גמ' ל: - לב.

משנה - בפסח קורין פ' מועדות באמור (רש"י - ביום א'),
אבל נהוג משך, תורא, קדש, בכספא, פסל, במדברא, שלח, בוסרא

י"א בשבועות קורין שבעה שבועות דכל הבכור ומפטירין בחבקוק, והאידנא קורין כך ביו"ט שני

י"א בר"ה בחודש השביעי ומפטירין הבן יקר

בשמחת תורה מפטירין ויעמוד שלמה

{ במקום גבורתו אתה מוצא ענוותנותו; מטריחין לידע איזה גזרה קשה; כשקוראין סדר קרבנות כאילו מקריבין }

במעמדות קורין במע"ב [קרבנות לקיום שמים וארץ]
בתענית בברכות וקללות (רש"י - בחקותי)

אין מפסיקין בקללות [מוסר ה' בני אל תמאס וכו', אין ברכה על הפורענות]
אביי - אבל מפסיקין בכי תבא [לשון יחיד ומפי משה]

תקנת עזרא לקרות בחקותי לפני שבועות וכי תבא לפני ר"ה [תכלה שנה וקללותיה]
ר"מ - מנחה שבת < יום ב' < ה' < שבת קורין ממקום שמפסיקין, ור"י (להל') חולק
ר"מ - פותח, וגולל לברכה"ת [שלא יאמרו ברכות כתובין בתורה], ור"י (להל') חולק
אין קדושה ללוחות (לרש"י - לספרים) ובימות (רש"י - למלך בפ' המלך)

גולל - לגדול שבכולן, נוטל שכר כנגד כולן

{ משתמשים בבת קול; שונה בזמרה; ב' ת"ח בעיר נוחין זא"ז בהלכה }

לא יגלול ס"ת בתוך המטפחת

משה תיקן ה' חג בחג [וידבר משה את מועדי ה']

רש"י לא. - לב.

פ' עריות מנחה יו"כ - לרש"י - יפרוש מעבירות (מצויה)

מהדק ס"ת מבפנים - לרש"י - יאחוז בעמוד הפנימי שלא יכסה הכתב בזרועותיו

משה הודיע לבנ"י ה' חג בחג "וקבלו וקיימו שכר המצות עליהם ועל בניהם בזה ובבא"

הדרן עלך מסכת מגילה